

va ser anar al palau episcopal", recorda Serra. Els qui anaren a la casa del bisbe per demanar explicacions varen ser sobretot nens i adolescents, "i ho feren per voluntat pròpia, sense que els seus pares hi intervinguessin en la majoria dels casos", assenyala Joan Riera.

Ràpidament es va organitzar una improvisada manifestació, que reclamava a crits la presència del bisbe. Enmig d'una gran tensió, que va fer necessària la presència de la Guardia Civil, es pronunciaren insults contra les autoritats eclesiàstiques, però aquestes no aparegueren. Va ser una nit plena de ràbia i d'incredulitat. L'endemà, es produiria la partida.

"Primer pensàvem que se n'anava amb vaixell i una gran multitud va anar al port, on els pescadors ja havien dit que bloquejarien la sortida amb les seues embarcacions. Després vàrem saber que se n'anava amb avió, de manera que la gent se'n va anar com va poder cap a l'aeròdrom. Va ser impressionant. Els taxistes deixaven muntar gratis la gent per anar-hi i també es mobilitzaren camions de càrrega, autobusos, bicicletes... tot allò que es podia moure portava gent a l'aeroport", recorda Joan Riera.

Paral·lelament, es produïa una recollida de diners per adreçar telegrams de protesta davant el general Franco, el papa, el nunci apostòlic i el ministre de Justícia. Tot va ser en va.

Jaume Morey va pujar a un avió Bristol de la companyia Aviaco enmig del polseguerós camp d'aviació que llavors era l'aeroport eivissenc. Mentrestant, una legió infantil, amb llàgrimes als ulls, acomidava la persona que tants bons moments els havia fet passar i tantes coses els havia ensenyat. Quan l'avió ja tenia els motors engegats, s'obrí una porta damunt la cabina del pilot i va aparèixer la figura del pare Morey, estenent el braç per dir el darrer adéu als seus seguidors.

Quan el bimotor es va enlairar, no va ser només una persona la que marxava, era també una forma d'entendre la vida la que se n'anava per sempre. El futur de la joventut local tornava a quedar en mans de les estructures franquistes de sempre. La foscor tornava a apoderar-se d'Eivissa.

Joan Lluís Ferrer

L'apostasia com a resposta al tarannà de l'Església catòlica

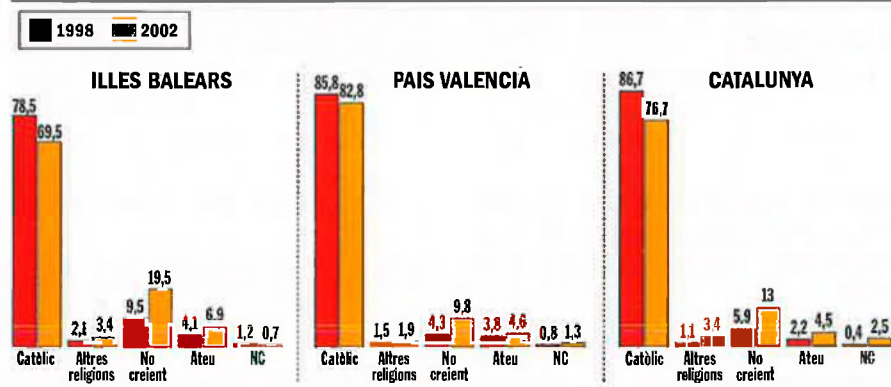
Diferents moviments socials consideren que en els darrers anys l'Església catòlica ha adoptat una actitud excessivament conservadora i per això proposen la renúncia a la fe cristiana com a eina per mostrar el rebuig de la societat a aquesta institució.

L'apostasia és defensada per diferents partits d'esquerra, associacions feministes, d'homosexuals, o grups a favor d'una societat laica, d'ateus o de lliurepensadors. Ateus de Catalunya (AdC), organització que pertany a la Lliga per la Laïcitat, és una de les que la defensa. Segons Joan Carles Marcet, vicepresident d'AdC, l'apostasia no és una qüestió fonamental per a l'associació, tot i que cada vegada més gent els demana informació sobre aquest tema, "davant una Església que es mostra molt bel·ligerant", diu. AdC, que defensa la llibertat de consciència i la divulgació del pensament ateu, considera que l'actual legislació, malgrat que defineix l'estat com a aconfessional, manté una vinculació excessiva amb

l'Església Catòlica i per això defensa un estat plenament laic.

Posar-ho en pràctica. No hi ha un procediment establert perquè qui ho desitge es pugui donar de baixa d'una religió. Una declaració d'apostasia, definida pel cànon 751 del dret canònic com el rebuig total a la fe cristiana, és l'única opció reconeguda per abandonar la fe, però sense que estiguen clars els procediments. Tot aquell que siga no creient, agnòstic o ateu, pel fet de ser-ho, ja es pot considerar apòstata, però la declaració oficialitzaria aquesta situació de fet. No hi ha cap sol·licitud estàndard per fer-ho, tot i això es poden trobar formularis per descarregar des d'Internet, basats en part del dret canònic per ga-

Els ciutadans i el sentiment religiós

Font: CIS

rantir-ne la tramitació. Però es pot personalitzar tant com es vulga i cadascú hi pot afegir els seus motius i les seues consideracions personals. Per als moviments laïcistes és una eina per defensar per la llibertat de consciència i forma part de la identitat dels no creients.

El formulari s'envia per carta certificada a l'arquebisbat al qual pertany l'església on es va batejar el sol·licitant perquè aquesta és la instància que s'ha de manifestar finalment davant d'aquesta petició. "Un cop presentada, es bastant probable que vulguen convèncer l'interessat perquè canvie d'idea. No està obligat a acceptar-ho però pot ser, si més no, curiós", indica Marset. Per comprovar que realment s'han fet els canvis adients, s'ha d'anar a la parròquia on està inscrit el bateig per veure si s'ha afegit una nota al marge del llibre de baptisme que explicite la renúncia a la fe cristiana i, fins i tot, es pot demanar que t'ho certifiquen. "Estem debatent sobre altres alternatives com basar la reclamació d'esborrar les dades dels sol·licitants en la Llei de Protecció de Dades Personals de 1999, una norma que permet al ciutadà negar la possessió d'aquesta informació sense el propi consentiment", diu Marset. Per a Ateus de Catalunya caldria establir un sistema per abandonar una religió sense dificultats. Una possibilitat és l'exemple alemany, en què tots els batejats paguen un "impost eclesiàstic" i per no fer-ho s'ha de presentar una declaració oficial d'apostasia.

Apostasia a València. El passat 14 de febrer de 2004, convocades via correu electrònic per CCOO i pel casal Lambda, es van aplegar a l'Arquebisbat de València prop de cent persones per presentar la seua declaració d'apostasia com a símbol del rebuig als posicionaments polítics de la jerarquia eclesiàstica i de la voluntat de deixar de constar com a creients en la documentació de l'Església. "Ens sentim absolutament indefensos perquè ens compten com a part d'una religió de la qual no en volem formar part", assenyala Isaura Navarro, diputada valenciana per Esquerra Unida que va participar de l'acte. Finalment l'1 de juliol de 2005, davant la inexistència de resposta per part de l'arquebisbat, van demanar l'excomunicació a l'arquebisbat adduint una

A Alemanya tots els batejats paguen un "impost eclesiàstic" i per estalviar-se'l s'ha de presentar una declaració oficial d'apostasia.

sèrie de "pecats" perquè els feren fora, però ni així.

Apòstates contra creients. Segons el president de l'AdC, Albert Riba, "resulta molt complex quantificar el nombre d'apòstates perquè no existeix un registre". Tot i així, Riba calcula que cada any hi ha unes mil persones vinculades a aquesta associació que es fan apòstates, mentre que a Madrid diferents associacions gais "n'han aconseguit 3.000 enguany i 1.500 l'any passat". A més, cal sumar-hi les declaracions d'apostasia vinculades a grups d'esquerra, laics, gais i feministes, però

també les que són d'iniciativa individual. Riba situa en 30.000 per any arreu de l'estat el nombre de persones que renuncien al seu bateig, com una xifra global i estimativa. Aquesta dada, totalment subjectiva, però, suposa per ara una gota en un oceà: el 69,5% a Catalunya, el 82,8% al País Valencià i el 76,7 a les Illes Balears, segons dades del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) del 2002, es declaren catòlics; i això enfront d'un 26,5% d'ateus i no creients catalans, un 14,4% dels valencians i un 17,5% dels illencs.

Vicent Canet